

Pred zidanjem prve hiše za sirote Slovenske Krajine.

Gda je kat. Cerkev z velikov slovesnostjov obhajala 700 letnic smrti velikoga prijatelja siromakov, sv. Franciška, se je v Črensovcih odločila skupščina tretjega reda, štero vodi moja malenkost, da zida hišo za siromake v Slov. Krajini. Kajti dozdej pri nas niše ne mislo za dom siromakov, šteri so v največji zapuščenosti blodili po cestaj i vmirali, gda po štalaj, gda zmrzavali na poli, gda od nesnage razjedeni so se v čuni nosili od hiše do hiše i tak končali svoje življenje.

Da se na začeto delo smilenosti sprosi boži blagoslov i pomoč sv. Franciška, sem l. 1936. romao z g. Jeričom, zdajšnjim tójanskim plebanom i dekanom v Rim na grob svetoga Franciška, na šterom sva tudi sveto meso služila i prosila za naše siromake. Potem smo začeli z nabiranjem. Dosta smilenih src se je oglasilo i če ne bi prišla tista nesrečna svetovna gospodarska stiska, bi dom že stao. Kak je pa tista nastala, so ljudje prišli v stisko i neso mogli darivati. Mi to spoznavši nismo nabirali. Leta dugo niedne prošnje nismo nikam poslali, da bi što kaksj dar poklono na sirotišnico. Vendar pobirao je sam dober Bog. Vnogi so želeli kakšo pomoč dobiti od dobrega Boga i so njemu obečali, ka ce jo dobijo, darujejo gotov znesek na hiso siromakov. Drugi so pa pali iz zahvale to obečali. I dober Bog, ki je Oča sirot, ki je največji siromak bio na zemlji, gda je clovek postao, je v obilnosti blagoslavil tako prošnje i zahvale tak, ka se je brez nabiranja zadnjih šest-osem let vendar nabrala svota 343 jezero 261 dinar i devet par. Teliko izkažuje blagajna letos januara 1. kak je te račune pregledala tretjeredniška skupščina zdaj v nedelo 29. januara.

Tretjeredniška skupščina se je odločila, da letos začne z zidavom i v te namen se že pogaja za material. Se zna, ar je material z delavci vred v dragoči jako poskoco, više omenjana svota zadostuje komaj za gorpostavljanje hiše v sirovom stanji. Za notrašnje opremo ešče potrebujemo najmenje 150 jezero dinarov. Da bi to svoto mogli dobiti, se z vüpanjom obračamo do prebivalstva Slovenske Krajine. Penez je že zadosta. Naj omenim samo en mali dokaz. V nekoj maloj trgovini Slov. Krajine tjedensko v gotovini plača za obleko naš narod petnajset jezero dinarov. Od vekših trgovin niti ne gučim. Za alkohol potroši naš kraj letno več milijonov, za trafiko letno tudi več milijonov. Za dišeče olje, praške, žajfe, jezere i jezere dinarov. Vse to računaj trgovin i državna štatistika posvedočijo. Penez je. Zato se vüpanjo, da bodo tudi dobrotniki za hiso sirot.

To delo ma že dosta dobrotnikov. Je nekak, ki vsó poštnino plačuje iz svojega žepa, da se ne bi troso nabrati penez inam, kak samo za zidavo. Lansko leto je poslanih pisem 132. I te nekak to dela že skoz dvanajset let. Za darovnike se služi vsaki tjedem, tak za žive kak pokojne edna sveta meša. To se tudi brezplačno opravlja. Ravnotak se brezplačno opravlja dve svetivi meši za žive i dve za pokojne darovnike septembra h godi peterim ranam svetoga Franciška i oktobra k godi sv. Franciška.

Mamo cerkveno društvo od više cerkvene oblasti potrjeno, ka vsaki, ki letno bar 25 par daruje kak dugo žive, je deležen sadov teh svetih meši. Mi znamo, da letno 25 par, edno nekdašnje koronice ešče kodiš zmoro. Zato se z vüpanjom obračamo do prebivalstva Slovenske Krajine, da nam skoči na pomoč. Vzememo ne samo penezne dare, nego tudi pohištvo, vožnje, težake, ka pač što premore. Najprije se obračamo na črensovsko faro i prosimo te vernike, naj nam navozijo kamen i pesek i druge reči. Nekaj se je že začelo voziti, a silnava je preprečila nadalno vožnjo, zato vas prosimo zdaj vse brez izjeme, ki mate vpreženo marho, pripelajte nam kamen i pesek. Kamen je na Dolnji Bistrici, pesek na Srednji na veleposestniškom, štero nam ga je brezplačno odstopilo. Isto bi prosili Hotižance, da nam iz svojega hatara pripelajo kamen i pesek i Odrancare, ki istotak nam lejko pripelajo iz Srednje Bistrice pesek. Polančarje i Gumiličanci bi ravnotok mogli se kaj pripelati, ar so v bližini Črensovec. Druge občine zavolo odaljnosti neso v stani, da bi nam kaj vozile, zvün v Beltinčih iz kolodvorca cement i vapno, nato že zdaj naprej prosimo beltinske farnike. Bomo se posebi še pismeno obrnoli na preč, duhovščino i njihove vernike, za zdaj to samo omenjamo. Jako prav bi nam prišlo, če bi nam skočili na pomoč lastniki tovarnih aotojov i bi nam pripelali opeko.

Mi naše potrebe odkrito naznanjamo i zdaj kak kaksj siromaček pred dverami bogataša z povešenjenov glavov čakamo, kda se nam dveri smilenih src odprejo i nam puno prgiščo ednih pa drugih darov nasiplejo za prvo hiso siromakov v Slov. Krajini.

S tem vüpanjom bodite vsi naši dobrotniki pozdravljeni i od Oče siromakov obilno blagoslovljeni.

Črensovci, jan. 31. na god velikoga ljubitelja siromaške mladine sv. Ivana Boska.

Odbor za zidanje „Doma sv. Franciška“ v Črensovcih.
KLEKL JOŽEF
predsednik odbora.

Razgled po katoličanskem sveti.

Vatikansko mesto. Sprejem angleških ministrov pri sv. Oči. Ob priliki prihoda angleških ministrov k sv. Oči je „L' osservatore Romano“ objavio, da je sv. Oča oba ministra jako lübezno sprijao i želo srečo njihovim družinam i celomi angleškomi imperiji. Obravnavali so se tudi odnošaji med sv. Stolicov i Angleškov i je bilo dognano, da so dobri i srčni. Tem razgovorom med sv. Očom i angleškima ministroma je prisostvovao samo M. Obsorn, angleški poslanik pri sv. Stolicu, ki je bio zednim za tumača. Na konci obiska je sv. Oča podaro zlato svetinjico, ki ma na ednom kraji kep sv. Oče, na drugom pa angleških mantrikov — svecov Johna Fichera i Tomaža Mora. Oba ministra sta bila genjeniva zavolo lübezivosti sv. Oče.

Italija. Rekord eucharističnih kongresov v Italiji. 1938. l. se je vršilo v Italiji 179 nacionalnih eucharističnih kongresov. Letos pa se bo vršo nacionalni eucharistični kongres italijanske duhovščine, šteroga se bo vdeležilo dosta kardinalov i na stotine škofov.

Židovska muzika v Italiji popolnoma prepovedana. Na sestanki, ki se je vršo v ministerstvu narodne prosvete, je sklenjeno, da izdajatelj, ki izdajajo muzična dela, morajo brisati iz programov vsako muziko, ki izhaja od židovskih avtorov.

Češko-Slovaška. Program Omladine Narodnoga Edinstva.

Omladinska organizacija češke stranke Narodnoga edinstva je dala načrt programa, v šterom so načela nove vzgoje naroda. Glavna načela so: narodno edinstvo, socialna i stanovska zavednost, krščanska jakost i vzgoja v narodnom i krščanskem smisli. Krščanska jakost bo fundament narodnoj vzgoji, tak pravijo v tom načrti. Javna i tajna društva, ki so naperjena proti kršćanstvi, se naj razpustijo. Veronavuk je obvezen v vseh šolah. Narodni značaj kulture določa narodnost, vernost i poštüvanje do del prvejših pokolenj, šterih zgodovina je na krščanskoj podlagi.

Polska. Vračanje Husitov v katoličanske cerkev. V področji Olsa, ki je bilo pred nedavnim odcepleno od Češke i priključeno Polskoj, se je vnogo ljudi, ki so po 1920. l. „postali“ Husiti, v vnožini vrnoli v katoličansko Cerkev. Husitske cerkve Polska ne priznava.

Nemčija. Izključitev sv. Pisma Staroga Zakona i Sv. Pavla iz verskoga včenja. Nacionalsocialistična vlada v Anhalti je spopunila svoje prepovedi v verskom pouki, štere je izdala pred dvema letoma, v tom smisli, da se celi Stari Zakon, psalmi i proroki vključno i sv. Paveo ne smejo obravnavati v šolah.

Grčija. Na konci oktobra je v Atenah vmro primateš grčko-pravoslavne cerkve Krisostom Papadopoulos, nadškof atenski. Bio je svoj čas profesor cerkvene

Franco zavzeo glavno mesto Katalonije, Barcelono.

V Barceloni se je začela komunistična divja revolucija, štera je v potokaj prelevala nedužno krv i oskrnjala vse, ka je spominalo na dobrega Boga. I dnesden? Čeravno so Rusi milijarde potrošili, čeravno so komunisti celoga sveta podpirali rdeče i zbrali tem na pomoč sto i stojezere broječo vojsko, vendar je živa vera v Boga premagala Božega i clovečega sovražnika: komunizem. Franco je med nepopisnim navdušenjom naroda vkorakao v najlepše i najbogatejše španjolsko mesto v Barcelono, tomi izstradanomi narodi

pripelao krüh, slobošćino vere i slobošćino državlanskih pravic. Rdeči voditelji so pravočasno vujšli na Francosko. Narod je od veselja obimao i küšüvao Francove vojake, kde pa do teh ne mogeo, pa küšüvao konje jezdce. Barcelona šte milijon dvesto jezero prebivalcov i je središće španjolske trgovine i industrije. Skoro vse vekše svetovne banke majo v njej svoje podružnice. Spadcom Barcelone je zapečatena zmaga kršćanske vojske i rdeči se dugo že ne do mogli držati v pokrajinaj, štere še majo v oblasti.

Veliki potres v Južnoj Ameriki v državi Čile.

Velika žalost je napunila srca prebivalcov države Čile v Južnoj Ameriki, ar je državi vzeo desetjezere prebivalcov velikanski potres, kakšega Čile ne pomli. Velika cvetoča mesta so porušena, požgana, ar je nastali ogenj vničo tisto, ka je potres pusto. Celo zemlja se je odpirala i požirala ljudi. Vnogo ljudi je zno-relo. Jezeri ležijo pod ruševinami, štere je zasipalo zidovje i rešilna pomoč prekesno prišla za nje. Največ so trpela mesti

Conception, štero je melo 70 jezero prebivalcov i Čilam. Popolnoma so vničena še mesta Flores, Paral, Sanclaros.

Nekaj naših domaćinov je tudi v toj državi, vüpanjo se, da nam bodo poslali kakša poročila od toga grozovitoga potresa. Ravno v Santiago Chile, gde ne divjao potres, mamo tri č. g. misijonarčke, Horvat Aleksandra, Maroša Martina i Sočak Štefana. Bog daj, da nam zdravi poročajo od grozne nesreće.

Tristojezero beguncov se pašči proti francoskoj meji.

Po zavzetji Barcelone rdeči nemajo nikšga vodstva, ministri so zbežali v Francijo, vojska je lačna, zato pa se pašči vse proti francoskoj meji. Tristo jezero je teh. Bojijo se, ka je nebi Francova vojska zgrabila,

zato se v divjem bežanji približavlejo francoskoj meji. Francova vojska najprej naglo ide naprej po celoj Kataloniji. V par tjeđnaj, kak je Franco začao ofenzivo, je spadnoli stojezero rdećih, zgrabljenih je pa 68 jezero.

Tak so delali rdeči.

Zdaj, ka so kršćanske čete zasedle Barcelono, se je zvedelo, da so rdeči šestdeset jezero nedužnih ljudi tu spoklali, njihovo vrednost pa oropali. V omari samoga min. predsednika, ki je pobežno v Francijo, Negrina, so

najšli kinčov vu vrednosti sto milijono dinarov. Poleg toga so najšli zlate korone z Marijinih glav, kelihe i druge cerkvene reči pa mnogo pisem, štera svedočijo od njegove zveze z komunisti drugih držav.

Prijateljstvo z Madjari.

Po obiski grofa Ciana, italijanskoga ministra pri nas, se bliža den, gda se sklene prijateljska pogodba med nami i Madjari. Grof Csáky, madjarski minister za zvünešnje zadeve obišće Beograd i te se dovrši započeto mirovno delo, štero se pa že zača razvijati. Dr. Várady,

odvetnik, zastopnik vogrskje menjšine pri nas, je imenüvani za senatora, naš poslanik v Budapešti pa je priredo veliko večerjo na čast dr. Imredyji, madjarskomi min. predsednika. Zbližanje i to prijateljsko stoji pred dverami.

Delavcom v pomislek.

G. urednik, ar se naši delavci znova spravljajo v Nemčijo, vas prosim, da priobćite par reči, štere šćem napisati od dela na nekšem marofi v Nemčiji, kde sam tudi jaz bio navzoči.

Lansko leto meseca aprila je šo mož s svojov ženov v Nemčijo. Svajüvao se je z vsakim. Kda smo se ga navolili i njemi nikaj ne odgovarjali, te se je svajüvao s svojov ženov. Kda se je z ženov svado i si ne mogeo čemerov potrpeti, je zgrabo le-seni križ, šteri je viso na steni i ga vrgeo v peč z etimi rećmi kričć nad ženov: „Da me ne bogaš, Boga zažgem.“

Küharica te partije je bila betežasta ženska, a delati je zato mogla. Neki den je vlegla i delodajalec je taki telefonirao po zdravnika, da bi njej pomagao. Ne bi vervali, če ne bi bio poleg jaz, ka zdaj napišem. Kda je zdravnik prišeo k težko betežnoj ženski, ka mislite, kde jo je naj-

šeo? Mislite v posteli? Pa ka šel! V krćmi se je zabavljala i popivala.

Naše nešterne ženske so se tudi strašno zvišavale pred Nemci. Neka ženska oseba z naše partije se je pred Nemci hvalila, da ma 10 morgenov (oralov) zemle i lepo, zidano hišo, a mi vsi drugi smo kodišje. V istini pa ma komaj 4 plügece zemle i edno staro kućico, v štero č clovik stopi, se upravičeno more bo-jati, da se na njega podere.

G. urednik, odkrito povem, da bi naši delavci v Nemčiji nujno rabili duhovnika. Žalostno, so ne redki primeri, da mlade dekle, pa tudi oženjene, razvüzdano živejo. Opozarjam i prosim našiva sreskiva načelnika i g. Kereca, šefa borze dela, naj vodijo statistiko od naših delavcov, ki v tujini razvüzdano živejo. Za takše je prisilno delo doma, ne pa plačano delo v tujini. Gla, delavec v Nemčiji.

zgodovine na atenskoj univerzi. Izdao je delo o valanosti anglikanskih cerkvenih redov i delao za združenje anglikanske i pravoslavne cerkve. Ne je pa meo razumevanja za zedinjene grčke

katoličane i je do njih ne bio posebno prijazen. Lani marca so ustanovili za duhovnike, ki so odpadnoli, spokorno hišo pri samostani Pytharios na otoki Mytilene.

NOVINE
SLOVENSKE
KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vraćajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsaka reč 2 D. mali oglas do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1-40 Din.

NEDELA pred peponicov prva.

Nebesko kraljestvo je spodobno hišnomi gospodari, ki je šo zajtra zaran najemat delavce v svoje gorice. Pogodo se je z delavci po denari na den i je poslal v gorice. I šo je v o okoli tretje vure i vido druge na trgi stati brez dela. Tudi tem je pravo: „Idite še vi v gorice, i ka bo prav, vam bom dao.“ I šli so. Okoli šeste i devete vure je pali šo i včino je prav tak. Gda je šo okoli edenajste, je najšeo druge, da so postapali, i njim je velo: „ka stojite tu celi den brez dela?“ Odgovorijo njemi: „Nišče nas ne najeo.“ Veli njim: „Idite i vi v gorice moje.“ Gda se je pa zvečerilo, pravi gospodar goric svojimi oskrbniki: „Pozovi delavce i njim daj plačo, začeni od slednjih do prvih.“ Pristopili so tak tisti, ki so bili prišli okoli edenajste vure, i dobili so vsaki po denari. Gda so prišli prvi, so mislili, da bodo prejeli več; pa tudi ti so prejeli vsaki po denari. I gda so prejeli, so začeli mrmrati proti hišnomi gospodari govoreči: Le et slednji so delali edno vuro, pa si je zednačo z nami, ki smo prenašali bremen dneva i vročino. On pa odgovoreči ednomi zmed njih, je pravo: „Priateo, ne delam ti krivice, ne li si se za eden denar pogodo z menov? Vzemi, ka je tvojega, i idi! Ščem pa tudi slednjemi dati, kak tebi. Ali ne smem včiniti s svojim, ka ščem? Ali je tvoje oko jalno, ar sem jaz dober?“ Tak bodo zadnji prednji i prednji zadnji. Ar jih je dosta pozvanih, a malo jih je odebranih (Mataj 20, 1—16).

„Vnogo je pozvanih, malo je odebranih.“ Ka to pomeni, biti odebrani, izvoljeni od Boga? Što je od Boga določeni za zveličanje, je izvoljen i lubleni. Določeni je najpre tisti, ki je zvoljeni, i zvoljeni je tisti, ki je lubleni.

Od bože previdnosti je odvisno vse. Ona vodi vse k svojemu cilu. Človek pa ma dvojen cio, ednoga na sveti, drugoga v večnosti. Prvi svoj časni cio dosega s svojimi naravnimi močmi, drugi, zadnji i večni cio pa z nadnaravnimi močmi. Ta gori ga ponese boža pomoč, kak strelco nese moč strelca. Človeka tak ponese v zveličanje boža moč. Vzrok te bože pomoči imenujemo preddoločbo.

Ta preddoločba je v Bogi i ne v človeki. Ona je najpre deo bože previdnosti, previdnost pa je samo v Bogi, ne v stvarih, s šterimi Bog po svoji previdnosti razpolaga. A sad te preddoločbe je v preddoločenih.

Kak Bog na ednoj strani preddoločene vodi k zveličanju, tak na drugoj strani pripusti, da se ljudje pogubijo. Tem pravimo, da so zavrženi. Bog pa ne povzroči greha, nego ga samo pripusti. Greh vsikdar izvira samo iz proste človeče vole.

Apoštol Pavel pravi: „Ne iz naših del, ki smo jih opravili, nego po svojem smilenji nas je rešo.“ Človek nemre zaslužiti, da bi bio odločen za zveličanje. Zveličanje je tak veliki kinč, da vse naše zasluge neso v nikšem razmerji s plačilom.

Pri tom navuki je vnogo ljudi prišlo v zmoto. Včili so, da je Bog nešterne ljudi vnaprej določo, da bodo zavrženi. To je velika zmota! Pazimo na reči: „Za štere je prle znao, te je preddoločo.“

Premislimo ešče Gospodove navuke: „Što verje i je krščen, bo zveličan.“ — Što po vrednom sprejema sv. obhajilo, ga bo Gospod obudo na sodnji den. — Blagrovao je Gospod siromaške v duhi, čiste, ponizne krotke, žalostne, pravične, preganjane. — Evangelij nas tolaži, da je Bog svet tak lubo, da je dao svojega edinorojenoga Sina, da se nišče ne bi pogubo, ki verje v njega.

Vojnim invalidom, dovicam i sirotam.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Velikoj Polani je ne razpuščen, kak to nikak trosi po našem lendavskom srezi (s kakšega vzroka to dela, si lejo vsaki sam misli). Krajevni odbor v Polani obstoji i dela na zakonskoj podlagi i to bo delao do 1. aprila 1939. leta. Po novoj „uredbi“, štera stopi v veljavo 1. aprila 1939. leta, pa bodo vsi dozdajnji odbori razpuščeni i se po novi pravilaj organizirali novi odbori, kak je viditi sreski, t. j. za vsaki srez samo eden odbor, kak majo to že do zdaj invalidi v Soboti.

Krajevni odbor v Velikoj Polani, dela vsem invalidom i dovicam, šteri so odpadnoli 1. 1929. ali se na novo prijavljajo, vse prijave brez plačila i brez članarine vse nazaj. (Vsaki plača samo papir.) To pa zato, ka komaj s 1. aprilom dobijo invalidnino i s tem dnevom postanejo vsi člani novoga invalidskega Udruženja i s tem dnevom tudi začnejo plačivati vsi invalidi i vdovice članarino, štero od-

tegne od invalidnine vsaki mesec že država.

Zato po dušnoj vesti nema niti eden krajevni odbor pravice zahtevati od tisti sirmakov i sirot, šterim je 9 let bila odvzeta invalidnina, ka bi članarino plačivati nazaj i za stare članske knjižice.

Stare članske knjižice, so po 1. aprilu 1939 leta brez vsake vrednosti. Kakše pa bodo nove knjižice i kelko bodo koštale, pa ešče ne vemo. Mogoče bodo celo brezplačne. (Kakšo dušno vest ma tisti, ki to dela! Oblast naj njemi stopi na prste)

§ 113 Uredbe pravi:

Vsaki član društva vojnih invalidov dobi od svojega — razmi se ka od novoga odbora — invalidsko knjižico s svojov slikov i posebnim popisom. Zato naj si vsaki preskrbi sliko za novo knjižico, kak legitimacijo, ar bo ta knjižica valala tudi za vozne olajšave.

Vmor na Hotizi.

Horvat Mihal, Hotiza št. 1. je 26. januara najšo ne daleč od Houze na njivaj „Prodvoa“ mrtvo moško telo, štero je ležalo na črevi. Najdenina je taki javlena črensovskoj žandarsoj stani. Skrbni orožniki so včasli na lice mesta, preiskali vse, zaslišali svedoke i dognalo se je sledeče:

Mrtvec je Horvat Ignac, sin Horvat Ivana i Ane z V. Polane, hš. 80. Po domačem pravijo hiši: Senčekovi. Mrtvec je meo pod desnim vuhom v velikosti 7 centimetrov presekano lobanjo, štera je počila zavolo vdarca od teškoga predmeta, kak je sodna i zdravniška komisija dognala na hotiškem pokopališči pri gorrezanji. Mrtveca so z dovolenjom oblasti spravili domo v Polano i ga 27. jan. zakopali. Bridko so ga 20 letnoga sina objekali staršje, ki so siromaki, veliki siro-

inaki i majo desetere drobne dece i pokojni, ki je bio z sestrov v Slavoniji na deli, je familiji krüh spravla. Što je vmorilec? Priznao je sam i tudi svedoki, da je morilec Hozjan Ignac iz Trnja hš. 24. star 35 let i oča četvero dece. Količ je vrezao v ednom jaušovom grmi i s tem vdarco pokojnoga po glavi i ga vmoro, a samo prestrašiti ga je šteo, pravi. Sodnija že bo svoje povedala. Pokojni je z Kohek Štefanom gnao kravo na D. Bistrico i eden je šteo Sobočan Ivana z biciklina v grabo sünoti. Potem sta mirno šla naprej i spevala. Za hrptom njima te predvri Hozjan Ignac i tak nesmileno vdari Hozjana, da ga je krv oblejala, štero je komisija najšla i je smrt taki nastopila. Da je alkohol tudi meo prste pri tom grozodejstvu, je tudi istina. Nad vse žalostno.

Kaj še potrebuje Prekmurje.

Mnogo ustanov, javnih i zasebnih naprav, ki služijo v korist splošnosti in poedincu, smo dosegli v zadnjih 20 letih, toda potreb imamo še dovolj, ki se s tekočim žijljenjem in udejstovanjem prebivalstva naše pokrajine vedno množijo.

K tem potrebam upravičeno uvrščamo banovinsko trsnico, ki je za Prekmurje zelo potrebna. V kolikor je zemlja ravenkega dela naše pokrajine za poljske pridelke deloma prav dobra, v tolikor so tako imenovani gorički kraji zelo prikladni za vinogradništvo in sadjarstvo. Vse od Rogaševske kotline, čez Grad, Mačkovci, Križevci, Selo, Bogojina, Dobrovnik pa do Lendavskih goric se nahajajo na vsem širokem in valovitem prostoru tega ozemlja prav gosti in deloma lepo urejeni vlnogradi.

V tem prostoru gornjega Prekmurja se pridela mnogo grozdja in sadja, le žal, da so vinogradi većinom nasajeni s trsjem raznovrstnih samorodnic in tako ne doprinašajo našemu ljudstvu onega gmotnega uspeha, kakor bi ga lahko, ako bi bili vinogradi nasajeni z cepljenim trsjem, ki bi obrodilo razne vrste zlahtnega grozdja. Da so naši vinogradi zasajeni s tolikim trsjem samorodnic, je v veliki meri prištevati temu, da nima Prekmurje v svoji sredini banovinske trsnice. Z raznimi predpisi in kaznimi vinogradnikov, ni mogoče iztebiti samorodnic iz vinogradov, ker so naši vinogradniki na to manj vredno trsje, ki navadno vselej zadovoljivo ob-

rodi, naučeni. Mogoče bi pa bilo to doseči s praktičnimi primeri in teoretičnim poukom naših vinogradnikov. To bi se lahko vršilo le v banovinski trsnici v Prekmurju, ki bi jo bilo na primernem mestu ustanoviti.

Vinogradnikom je potrebno na tečajih pojasniti škodljivost samorodnic in veliko korist cepljenega trsja, od katerega bi se lahko prav drago prodajalo grozdje in vino. Najbližja banovinska trsnica je na Kapeli. Ta trsnica je za Prekmurje predaleč, zato se je ne poslužujejo. Če bi pa bila banovinska trsnica ustanovljena v osrčju našega goričkoga Prekmurja, bi gotovo, tako glede tečajnikov, kakor odjemalcev cepljenega trsja, prav dobro uspevala.

Imamo tudi v Prekmurju nekaj vinogradov nasajenih samo z cepljenim trsjem, ki so lepo urejeni in prav dobro uspevajo. Trsje v teh vinogradih prav nič ne zaostaja glede obroditve grozdja od onega iz sosednjih Slovenskih goric, nasprotno, v gotovih primerih jih še presega, tako v kvaliteti, kakor v kvantiteti. To nam daje dokaz, da so tudi naši kraji prikladni za vinogradništvo, toda potrebno je iztebiti samorodnice in nasaditi cepljeno trsje, kar bi se dalo doseči le z upostavitvijo banovinske trsnice, zato priporočamo merodajnim faktorjem, da se energično zavzamejo za čimprejšno dosego te gospodarske ustanove.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Na podporo Novin je poslal Fujs Alojz z ženov, Prosečkaves, iz St. Cyr v Franciji, 1 Din. 50 par, Mataj Franc, tajnik kmečke posojilnice v Soboti 30 Din, Misleta Jožef, Babinci 10 Din, Gonza Anton, Benica, 15 Din. Bog povrni.

Na misijon g. Kereca v Yunnanfuji so poslali Rutlop Martin, Širine, 5 din, N. V. Polana, 4 din, Bagar Alojz, Francija, 13 din, Trojok Katarina, Francija, 76 din, Matko Ivan i Marija, Odranci, Francija, 10 din, Fujs Alojz, Francija, 15 din, Škotnik Kristina, Francija, 35-50 din, Gruškovnjak Marija, Lipa, 20 din. Dare poslali na misijon potom Rakovnika.

Izseljenci v Pont Aude-meri so za Kerecov misijon nabrali 100 frankov. Penez je naše uredništvo taki odposlalo na Rakovnik, da idejo dari kempri na namenjeno mesto.

Svetosavska nagrada za našega domačina. Naš domačin, g. Vratuša Anton, akademik, slušateo filozofske fakultete na ljubljanskoj univerzi, je napisao nad 200 pol obsegajočo razpravo od našega goričkoga guča. Dobo je za lepo delo na univerzi primerno nagrado. Čestitamo se razvijajočemu vucenjaki.

Turnišče. Naš dekan g. Jerič Ivan so se odločili, da letos zidamo primeren katoličanski prosvetni dom, kde bomo zbirali našo mladino, da jo rešimo kvarnih vplivov pokvarjenoga sveta, jo izobrazimo i v duhovnom življenji poglobimo.

Navidezni kap. Na Can-

kovi je šo en starejši možak iz gostilne Voglerve na svojo potrebo k ploti. Tu je vküpspadno. Vsi so mislili, da ga je kap zadela i nesli so ga domo. A za dva dni je ozdravo, starčeka je vino vrglo.

Oči v roke!

Ne smemo dale iti z očami, da nebi gledali prav, štero nam je na poti, se opotekali i bi naslednje v globoko jamo spadnoli, se glasi sledeče.

Preveč zadosta vovučeni ljudi mamo, s šterimi nevemo, kama bi je potisnoli i njim službo dali, pa dónok nega razumevanja za kontrolo, štera bi zravnila brege, doline, kmeta, trgovca, odajo i küpčijo, s šterov se tak strašne krivice i dobički delajo.

Ništernim bogastvo, ništernim pa siromaštvo napravi ta slepa pot.

Nikelko primerov bi človek lahko našteo, šteri gülijo samo prosto lüstvo, kmeta, šteroga trgovca znori, či küpi od njega i či oda njemi.

Siromaški kmet skoron nigdar ne ve za pravo ceno svojih pridelkov proti špekulaciji trgovcov i tak razno blago v trgovini ne pozna, štero trgovca v njega zmaže i dober dobiček napravi.

Gnesden že živali majo kontrolo mlečnosti, selekcije itd. Ešče bole bi pa bila potrebna kontrola po državi pri küpčiji i odaji raznoga blaga, živila i živine.

Zato pa pravimo, da mamo sposobne ljudi v državi, šteri bi lahko nesebično i pravično kontrolirali vso trgovino vsakše stroke doma i v inozemstvu.

To bi bio pogled, šteri bi dosta dobroga napravio za celo državo i njeno nepodvučeno siromaško lüdstvo.

Prosta žela maloga človeka naj se spuni i-se njemi da vekšo pravico, ar je on pravi činiteo dobroga v državi.

Či se mali človek püsti na slepo pot, potem se pogrozi dobičkanosnost dotične države.

Zato prosimo pametne državnike, da preštudirajo te proste reči, štere kak mali zvonček zvonijo i si pomoči prosijo.

Nemeš Vinci kmet.

Mama je umrla.

Liplenski zvon je donel v poznem jutru. Z neba je pršilo in mlakuže so pokrivalo pota in ceste. Zvon pa je donel in spremljal dušo rajne. Ljudje so spravešali, kdo je umrl. „Bojnevca Bara“, so odgovarjali mimoidoči. „Mnogo je trpela, sirota. Bog jo je tako mlado k sebi vzel. Komaj trideset sedem let je stara in že je umrla. Kaj bodo delali ti štirje otroki?“ Tako je naše življenje Danes smo, jutri nas ni.“

Bilo je 24. januaria tričetr na devet, ko mi je bratranec sporočil, da mama želi, da bi prišel domov. Pa naj se nič ne jočem, kajti najbrž ni tako zelo bolna, samo rada bi me videla. Jaz sem slutil, da ne more biti popolnoma v redu. Nisem premišljal zakaj jočem, saj mi je Štefan pravil, da me samo želi. In vendar sem slutil zlo.

Z vsemi močmi je gonil sosedov kolo po blatni cesti in tudi jaz sem sedel mirno, čeprav me je zlo tiščalo.

Ravno prav sva se pripeljala. Na gangi je zamišljeno gledal stric. „Ali so mati kaj boljši?“ sem vprašal. „Nikdar več ne boš govoril z materjo.“ Naglo sem vprašal: „Ali so umrli?“ Ne, ne“, je odgovoril.

Stopil sem v sobo. Sami razjokani obrazi so me pozdravljali. Nisem imel časa, da bi jih spoznaval. Stopil sem k maminu postelji. Teško je sopila in kakor, da me je pričakovala, je še vedno dihalo počasi, toda še enakomerno. Ko sem jo prijel za roko in ji dal z žlico Janezovo vino, se je polagoma dihanje redčilo in kmalu se je tudi usta-

vilo. Dali so ji v roko srečo in mirno nadaljevali molitve. Ona pa je spala in zaspala za vedno.

Draga mama! Nikoli ne bom pozabil Tvojega preljubzenivega vedenja do mene; še posebno pa ne Tvojega zadnjega blagoslova devetega januaria tega leta. S tresočo se roko si me blagosloviila, draga mama, in to zadnjikrat. Od tedaj Te nisem videl prej, kot ob uri ločitve. Koliko si še pač trpela ta dva tedna, ko sem bil v Soboti. Čeprav bi me še rada videla, si me nisi upala poklicati, kajti bala si se za moje zdravje in uspeh. A kljub temu so Tvoje blage in nikdar nepozabne ustnice šepetale med bolečimi nočmi molitve zame. Vem, da si Ga prosila tudi za to, da bi lahko stal ob Tvoji smrtni postelji. Uslišal Ti je Bog to prošnjo in vem, da tudi moje ni zavrgel in da si gledala pogreb Tvojega telesa iz nebes.

Mama, ako si v nebesih, prosi zame in me vodi po mojih zavutih stezah, po tem labirintu, da se bova v nebesih zopet videla. Sprejmi, o mama, moje prisrčne pozdrave iz te solzne doline. Nikdar ne bom pozabil Tvojega bledega obraza. Tvoje telo je sicer pokopano, a Tvoja duša je pri Bogu, ki Te je ustvaril.

Na svidenje v nebesih, mama! Odpusti nam vse, s čimer smo Te morda kdaj razžalili.

Zbogom, mama! Počivaj v miru!

Tvoj ljubeči in za Tabo žalujoči sin,

Bojnev Stefan, dijak.

Za izseljenskoga dopisnika je imenovan pri našem pariškem poslanstvu naš izseljenski duhovnik, g. Camplin. Prav iz srca čestitamo.

Beltinci. Naš g. kaplan Štukovnik Franc so se v nedelo 29. januara poslovili od nas. Duga leta so bili naš duhovni voditelj i v najnovejšem času so bili tudi duhovni vodja naše prosvete. Pod njihovim srečnim vodstvom smo uspeli, da smo kupili staro židovsko sinagogo, na štete mesti bomo zidali prosvetni dom. Mi se g. Štukovnik, ki so nam v vsakom pogledu šli na roko, posebno delavci v Franciji z vnovog pisarijov, prav toplo zahvalimo i njim želemo, da se na novom mestu pri Maloj Nedeli prav dobro počutijo i vnogo duš rešijo. Mi bomo molili za njih i jih prosimo, naj tudi oni molijo za nas.

Slovenski delavci!

Vsi v Franciji živeči Slovenci, za vse informacije glede

potovanja v domovino

se obrnite na edino jugoslovensko

agencijo **PUTNIK**

18. rue de la Michodière, PARIS II.

Vozne karte po najnižjih cenah! Menjamo denar po najboljšem kursu!

Dopisujemo v slovenščini!

Kak je z našimi delavkami po fabrikah v Soboti i v Lendavi. Ne je dugo od toga, ka smo pisali v naših Novinaj od stanja naših delavk v Soboti i v Lendavi, šteto stanje se pa ti pa tam od dneva do dneva vsikdar bole slabša. — Delavke v Soboti. Kak nam je znano, delavke v fabriki g. Šiftar Lajoša so organizirane v Zvezi Združenih Delavcev v Ljubljani. Te delavke so do novoga leta zadovoljne bile, a zdaj po novom letu se je njivo, delo zmanjšalo i tak tudi plača. V dvema tjeđnoma so delale samo 5 dni, izvzemši 28 delavk, dela jih pa okoli 120. G. Šiftar je dao vpelati v fabriko nekše nove mašine, na šterih dela tej 28 delavk. Ti mašineje tak naglo obratujejo, da so delavke sploj zmanjtrane. Plača njihova je pa nikaj ne bolša, kak je bila, gda so dosta menje delale. Nešterne delavke ščejo zatogavolo izstopiti iz fabrike i bod raj šle v tujino. V fabriki g. Cvetiča ide v staroj formi naprej. V fabriki majo izobešeni delavni čas 8 vür, a delajo pa od pol 8 do 12 i od frtao na 2 pa do 6, večkrat tudi duže. Or-

ganizirati se delavke ne vüpaio. Močno se pa vüpamo, da se tudi te trdi oreh da streti i tak delavke, kak g. Cvetič bodo v vsakem pogledi zadovoljni. — Delavke v Lendavi. Delavke v obema fabrikama se strašno tožijo. Hodijo v Soboto na Borzo dela i se prosijo za sprejem v tujino. Jočič pripovijavlejo, kak strašno je njihovo stanje. A se začnejo organizirati v Zvezi Združenih Delavcov v Ljubljani i je vüpanje, ka po toj krščanskoj organizaciji se njihovo stanje zboljša.

Predavanje prof. Novaka v Ljubljani. V ponedlek 23. januara je imeo v glasbenoj Matici v Ljubljani prof. Novak Vilko predavanje od Slovenske Krajine i od Slovincov ob Rabi. Predavanje so sprejavale vnoge slike iz naše krajine, ki so pokazale naše kraje, naše osobnosti i tudi naše navade. Predavanja se je vdeležilo vnogo ljubljanskih prijatelov naše krajine, posebno pa vnogo naše akademske i srednješolske mladine, ki študira v Ljubljani.

Teške so zbetežali, tudi v Slov. Krajini dobro poznani škof dr. Guidovec. V molitev naših naročnikov zročimo gorečega višjega pastira, v šteroga škofiji v Južnoj Srbiji vodi dušno pastirstvo naš domaćin, g. Radoha, salezijanec.

Za ravnatelja popolne sobočke gimnazije je imenovan g. ing. Zobec Ivo. Prav iskrene čestitke.

Kobilje. Samo eden tjeđen je bio betežen i je zapüsto to skuzno dolino i se preselo v večnost dugoletni bivši širiteo naših „Novin“, Gašparič Franc. Zapüšča ženo i malo nepreskrbljeno hčerkico. Žalüjočoj družini izrekamo naše sožalje, pokojnomi pa želemo večni mir. N. p. v m.

Izvozno zadrugo bi rad sestanovo prepadli kandidat g. Grča, šteta bi bila včlanjena v neko centralo na Hrvatskom i člani bi jamčili se z na z svojim premoženjom, kak bi pravila določila. Mi teliko znamo, da g. Grča vrednostno ne stoji bolše, kak je stao z glasi pri volitvaj, zato dvojimo, da bi se najšeo kmet, ki bi nasedo novoj nameravanoj zadruzi temmenje, ar mi itak mammo v že obstojiščih agrarnoj i gospodarskoj zadrugi tudi izvozno zadrugo.

Dva vodnjaka z zdravov vodov se bodeta skopala na stroške države na D. Bistrici i v Dokležovji. Komisija, ki je v te namen pri nas hodila, je to že določila, a zednim pa država bo skr-

bela, da v tistih krajaj, gde so navadne poplave, se bodo takzvani Nortonovi štüdenci kopali, to je cevi do se zabijate več metrov globoko v zemlo, da se z nezdravov vodov narod ne oküži.

„Izseljenski vestnik“, šteroga izdava Rafaelove družba v Ljubljani, je dobo novo obliko. Dobo je table, brez šterih je dozđaj izhajao. V prvo številko toga olepšanoga Vestnika je uvodni članek napisao mil. g. dr. Rožman, ljubljanski knezoškof, v šterom povdarja, da je namen lista, naj veže izseljence z domovinov i list priporoča svojim vernikom. Vestnik izhaja vsakoga meseca 15. den. Cena 15 Din.

Za naše delavce-izseljence je intervenirao na ministertvi socialne politike, naš poslanec, g. Bajlec.

Naj se zida v Ljubljani izseljenski dom, je proso pezneno pomoč predsednik Rafaelova družbe g. Zakrajšek. Z njim sta bila pri g. ministri dr. Cvetkoviči v toj zadevi tudi g. poslanca, Bajlec Franc i Kranjc Marko.

Za subdiakone so posvećeni v Maribori štirje sinovje Slov. Krajine, ki bodo letos služili prvo svojo sveto mešo. Ti č. gospodje so: Balazic iz Hotize, Gjurjan iz Gomilic, Erjavc iz Satahovec i Gutman iz Bogojine. Molimo goreče za štiri naše levite, da postanejo goreči mešniki.

Banovinska kmetijska šola v Rakićanu priredi v četrtek, dne 9. januarja ob 3. popoldne predavanje o sadjarstvu z razkazovanjem slik. Vsi, ki se za sadjarstvo zanimajo, naj se tega poučnega predavanja udeleže v čim većem številu.

Zahvala višje cerkvene oblasti našim v Franciji, ki so darüvali na novo bogoslovje. Glasi se: „Ganliva je ljubezen izseljencev do domaće škofije, da tudi v tujini ne pozabijo velikih in nužnih podjetij v domovini in jih od svojega piclega zaslužka podpirajo s prihranki, ki so si jih odtrgali od ust. Bog pa, ki vidi na skrivnem, naj jim njihovo zvesto ljubezen povrne z nebeskim in zemskim blagoslovom!“

Bogato naročnino za naše liste nam je poslao preč. g. Žerdin Jožef, župnik v Radikovcih. Bog povrni.

Vidončarje znajo dobro ribati. Vala Bogi, vse božne časopise smo odribali z naše proste sirmaške vesi, iz Vidonec. Naročnikov ma Vidonska ves na

ptiča zadavila, ki se je pred mrazom zatekel v topli hlev.

Gremlu v hišo, Karči že zove mammo. Da, Karči, kako zanimiv dečko je to! Le nekaj let je star, pa vendar že sijajno zna pokazati, kak dedek kadijo, kako so se mamica jokali, ko je on odhajal v Francijo. Z vsem je zadovoljen: zjutraj sam vstane, ko sta mama in ata že na delu, gre v kuhinjo, sede ob starinskem francoskem štedilniku in se greje, pa ga ni strah, čisto nič. Ko ata ali mama pride v kuhinjo, lepo odkritosrčno sam začne praviti, če se je tisto noć kaj takega z njim zgodilo, kar se navadno mali deci dogaja, a na nezaželenem mestu, vsaj starejši o tem tako sodijo. In raje se sam segreva, kakor pa da bi ga drugi segrevali na neimenovanem mestu, oziroma, raje mraz trpi. Ko je lepo vreme, se sprehađa okoli hiše in pazi na kure. Nič ne pogreša otroške družbe. Pravim, z vsem je zadovoljen, le z vlakom se zaenkrat noće več peljati: je pač še preveč v njem živ spomin na predelgo vožnjo iz domovine v tujino...

Karči ponovno zove. „Včas, picek mali!“ Majhen dečko, lepo razvit, okroglega obraza, rdećih lic in črnih oči: to je Karči. Je

zelo zadovoljen: dobil je bonbone in čokolado: poleg kruha ima to najraje; in tudi to je kakor kruh, kar hrusta. Verona pripravlja večerjo, pride še nekaj rodbine, da tu prenoćijo. Kako veselje zame: po dolgem času sem spet jedel mlečne rezance! Sploh je bila večerja že podobna mali gostiji.

Zjutraj pa s taksijem do cerkve, da si svetešnje obleke ne umažemo. Spovedujem: res jih je okoli 40. Maše ne smem začeti pred trićetr na 12, ker je tako določeno. Vendar pridige ne smem odložiti na popoldne, ker jih skoraj polovica mora kmalu oditi. Najprej jim povem veselo novico, da se meseca junija, zadnjo nedeljo zberemo pri Svetnici z rožami, pri vsem tako dragi Treziki v Lisieux. Kako so vsi zadovoljni ob tej novici!

Edinost, kako nam je potrebna v času borbenega brezboštva. Greh je bil kriv loćitve. Ker ni bilo žive vere; paganski častnik je pa imel toliko vero! Voditelj („principes“, kakor toćno pravi lekcija na god spreobnjenja svetega Pavla, 25. januarja) so bili krivi. Zato duhovnik, najbliže sklonjen k sveti Hostiji tik pred obhajilom mol:

Vsaka hiša mora imeti šivalni stroj!

Pišite še danas eno dopisnico, mi Vam ga pripeljam na dom, ali si ga pa izberite v naši trgovini.

Imamo veliko izbiri od najcenejših pa do najbolj luksuznih.

Cene od Din 1525.— naprej.

Stroje dobite na male mesečne obroke, pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

tehnična trgovina, najveća zaloga koles, šivalnih in pisalnih strojev vseh znamk, radio aparata, gramofonov, fotografskih aparata, otroćjih vozićkov i. t. d.

Murska Sobota, Glavni trg.

sledeće krščanske liste: Novine 60 komadov, Slovenskoga gospodara 10, Domoljuba 5, Slovenskoga doma 2, Slovenca 1. Hodi ešće edna srbska Politika. Da zmagajo naše lepe „Novine“ tudi indri, želemo vsi Vidončarje. (Živeli Vidončarje! Uredništvo.)

Grad. Naš g. kaplan, Gom-boc Franc, so premešćeni v Bel-tince. Naj njim dober Bog plaća vse trüde, štete so meli z nami i jih blagoslovi na novom mestu.

Gde čaka naš penez? Dobili smo že lani od banovine 400 Din podpore, a ta nam je ešće ne izplaćana. Prosimo odgovora od merodajnih činitelov, gde je te penez, da ga gor išćemo.

Predavanje v radii od Slovenske Krajine i Novin.

V tork 24. januara je meo naš akademik Pavel Berden, bivši predsednik našega akad. društva „Zavednost“, v radii predavanje o pomeni Novin za osvoboditev Slovenske Krajine. Predavanje je bilo v nacionalnoj vöri i so ga prenašale vse tri jugoslovanske radio postaje v Ljubljani, v Zagrebi i v Beogradu.

Predavateo je najprvo naslikao položaj naše krajine pod Vogrskov pred bojnov. Pokazao je trpljenje i zapostavljanje našega lüdstva i posebno je ešće pokazao madjarizaciju, šteta je mela namen vzeti našemi slovenskomi lüdstvi njegovo materno reć i njegovo slovensko čütenje.

Naše lüdstvo v tistom časi ne melo zmoćnih voditelov, dokeć je ne nastopo pokojni dr. Franc Ivanocy, ki se je postavio v obrambo Slovincov i njim je vzgojo gorećih duhovnikov, ki so se z njim vred borili i po njegovoj smrti 1913. leta nadale pelali njegovo delo.

Dr. Ivanocy je s svojimi sodelavci spravo slovenskomi lüdstvi v Slovenskoj Krajini v prvom redi tisk. L. 1904. je za-

Grad. Za kaplana nam je poslala višja cerkvena oblast g. Lainšćeka, ki so dozđaj bili kaplan v Rogatci na Štajerskom. Bog blagoslovi njuvo delo našim dušam na hasek, z lübeznošćov jih sprejmemo.

Marijini listi za mesec februar so gotovi i se z temi Novinami razpošüljajo. Kak vidite, narasle so i Novine i Marijin List je naraseo po lepoj vsebini. Segajte po obema listoma i čüte oba radi. Ne gledajte na zvüneš-njost, na duha gledajte, šteti ž njeva sija v naše duše, pa mislite malo še na večnost i te ž njima popolnom zadovolni.

ćao izhajati naš Kalendar Najsvotejšega Srca Jezusovoga, zatim Marijin list, i. 1913 so pa zaglednole svetlost naše Novine.

Predavateo je popisao pomen Novin za naše lüdstvo, posebno med svetovnov bojnov, gda so Novine zagovarjale pravice naših Slovincov, vezale naše vojake na fronti i njihove domaće, tolažile nesrećne, štete je doseg-nola bojna i būdile v našem narodi slovensko mišljenje i čütenje i ga s tem pripravljale na oslo-boditev.

Nato je ešće na kraci pokazao borbo za našo slobodo ob konci svetovne bojne i posebno šće nalogo, ki so jo pri toj borbi mele Novine i njüv urednik Klekl Jožef.

Nakonci je omeno veličastni tabor v Črensovcaj, ki se je Novinam i vsem našim voditelom okoli njij, živoćim i pokojnim, zaválo za njuvo delo i njüv trüđ.

Predavanje je poslüšalo vno-go lüdi iz Slovenske Krajine, doma i v tujini i so se veselili, da morejo na takšo dalino poslüšati domaćega ćloveka, da nam je gućao od domaće stvari.

Od vzhoda in zahoda so prišli.

Že dolgo časa so prihajala ljubezniva rumenkasta pisma, naj vendar pridem ćimprej. Določil sem nedeljo v molitveni osmini za cerkveno edinost.

Sobota popoldne, Pont Audemer. Drobna roka izseljenke Verone mi maha v pozdrav. Greva pozdravit gospoda župnika.

Potem pa polurni sprehod, neopazno v breg. Kak sveži zrak in ćudoviti mir! Da jih bo prišlo okoli 40. Pisma je ona sestavila, moć jih je prepisal. In kako lepo piše, pa se je šele pri vojakić naućil pisati: prej ni mogel v šolo, ker so bili preveć revni.

Blizu ćilja sva, za spremembo malo blata: kakor da sem v domaći vasi. — Gospod Viktor dela v hlevu: 24 glav živine! Lepa maćka ćaka, da bo posoda za mleko približno polna: potem bo smuknila na vrh, glavno sklonila do bele gladine in se do mile volje napila. V zahvalo je pa vse miši in podgane prepodila; pri tem ji je zvesto pomagaj majhen črni pes, ne vem koliko let že star. Vse bi bilo lepo, če le nebi vćasih kakega

„ne respicias peccata mea, sed fidei ecclesiae tuae, eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris...“ Ne vemo, kdaj bo tista srećna ura, „da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda“. Naša dolžnost je, da z dobrimi deli neprenehoma svetimo in vabimo k Oćetu svetlosti tiste, ki blodijo v temi brezversta in smrti senci krivih ver...

Ćudež edinosti, ćudež oćišćenja gob naših grehov in ozdravljenja hudih bolećin mrtvoudnih, ki še niso prišli v ovćarnico dobrega Pastirja...

Med obedom pišemo pozdrave gospodom župnikom domaćih far.

Većernice so naša ura molitve za edinost: rožni venec in pete Marijine litanije pred izpostavljenim Najsvetešćim; posebej molimo za povrnitev protestantov in pravoslavnić.

Vsi trije: Viktor, Verona in Karči me spremljajo do kolo-dvora. Na vlaku me nagovori mladi francoski vojak, jocić. Iz-javi, da se počuti kakor v domaći družini, ko pride v duhovnikovo družbo. Me prosi za naslov in mi dá svojega: služil v

Parizu pri kolonijalnom bataljo-nu. Naj bi ga prišiel kaj obiskat

Kljub napornemu delu tega dne imam obćutek duševne in telesne lahkosti. Anticipiram: „luceat lux vestra“. Glej, potrdilo misli iz pridige. Potem pa še ostala dva dela rožnega vencc: ćastitljivega v ćast svetemu Raymundu za moške izseljence, naj „doctoris laurea insignitus — paenitentiae sacramenti minister“ izprosi, da bomo rodili vredni sad pokore; on, ki se je peljal „per maris undas mirabiliter“ (Pont Audemer ni daleć od morja), da srećno prijadramo v pristan večne rešitve. Kake povodnji so po vsej okolici radi preobilnega deževja. Marija, Tvoji mornarji, Zgodnja danica... Raymund, vojak v redovni družini!

Žalostni del v ćast sveti Emerentijani (somlećnica svete Neže, o kateri sem tisto jutro govoril), ki je bila v lastni krvi krććena.

Sicer mi zadnje ćase ušesa nagajajo, vendar sem prav dobro slišal nekega gospodića, mimo katerega sem moral ići, ko smo presedali: „Misère noire!“ Bi mu pokazal diplomatsko legitimaciju? Ni vredni!

Camplin.

"HIZICKI DOMAČOJ"

Škotsnik Kristina, Montjole. Prečistiti g. urednik! V imeni Jezusa i Marije vas pozdravljam i vam želim vse najboljše od Gospoda Boga i Presv. Srca Jezusovoga. Bog vas ohrani šče vno-go let, da bi mogli tolažiti nas, ki smo v tujini, z vašimi listi, ki so nam na velko veselje. Novine sam dobila že dvakrat. Prav srčno se vam zahvalim za te vaš blagi dar. V kratkom časi zapustim tujino i se vrnem v drago domačo ves v Domajince, kde sam tudi naročnica vaših listov.

Bagar Alojz, Rouvroy-en-Santerre. Častiti gospod urednik! Zabrao sem si mali čas, da se vam pali oglasim v tom Novom leti. Pred nadaljevanjem moje pisave, vas, častiti gospod, najlepše pozdravljam i vam želim vse najboljše v tom leti. Želim vam, da bi vas ljubili Bog občuvao vsake nesreče na duši i teli, da bi tak ležej zvršavali svoje apostolsko delo, ki je mate za nas izseljence. Nadale vam naznanjam, da sem hvala Bogi, zdrav i se mi ne godi slabo. Stalno delam pri ednom gospodari že 20 mesecov i tudi mam par slovenski pajdašov, šteri vas tudi prav lepo pozdravljajo. Zdaj se vam č. gospod najlepše zahvaljujem na vaši dragi listaj, štere redno dobivam vsaki teden, i me prav veselijo. Posebno se vam zahvaljujem na velkoj slavnostnoj številki 25 letnice Novin i osvobojenja Slov. Krajine. Ostanem tudi letošnji naročnik Novin i sem vam odposlal celoletno naročnino po banki 14. jan. Kaj je višek od naročnine naj bode na Misijon za ponesrečenoga č. gospoda Kereca i jih obžalujem pa njim želim s korajšnje zdravje. Zdaj vas pa, častiti gospod, še ednok najlepše pozdravljam i

vam želim, da bi vam ljubili Bog stoterokrat poplačo vaše trude. Pozdravljam tudi vse moje domače, prijatele i poznanke kak rojstno ves Otovce. Nadale pozdravljam celo Gračko faro i njene duhovne pastire, vse čitatele Novin i celo Slovensko Krajino. Bog vas živi!

Trojok Katarina, Burges G. urednik, želim njim iz te mrzle tujine zdravje i dolgo življenje, ka bi nam ešče dolgo vrejčevali Novine i Marijin list. Sirota sam, ali itak nemrem odbiti njuve iskrene prošnje za misijon g. Kereca, se mi preveč smilijo ubogi misijonar. Zato sam odločila i odposlala 100 frankov, 50 za misijon g. Kereca, 50 pa za naročnino. Rada to dam, čeprav moram vkup devati, zataka je brat doma štal zidao i je duga 3000 din, ka moram rešiti. Vse proti domo pošilam, naj dom pomagam. Hvala večnomi Oči, ka mam streho nad glavom i krüh.

Mesarič Bara, a Folletiere. Uredniki Novin želim, da bi je v Novom leti srečno vodili. Srčno pozdravljam vso Slov. Krajino. **Jug Janoš, Terezija, Pepca, Zermzele.** S Srcem dobrotlivoga Jezusa vas, g. urednik, najlepše pozdravljamo i se zahvaljujemo na vaših listih, šteri so nam v veliko veselje. Pozdravljamo tudi svoje starše, sestre, brate, nevesto, rodbino, rojstno ves G. Črnci i vso njeno mladino. V Črnci prijetni je ljubiti naš dom, pozabo na njega nikdar ne bom.

Matjašec Ana, a Esnes. Želim vam, g. urednik, zdravje i veselo življenje. Sam v preveč božnom mestu, predosta stvari mam na skrbi, k meši zato hodim. Preselim se v drugo mesto. **Prša Marija, ferme la Netz.** Brez vaših listov, g. urednik ne

Važno in koristno delo Zveze poljedeljskih delavcev v Prekmurju.

ZPD je imela dve veliki delavski zborovanji v Šalovcih in G. Petrovcih. V Šalovcih se je zborovanje vršilo v prostorih gostilne g. Števanec. Zborovanja se je udeležilo okrog 260 delavcev iz vseh okoliških vasi. Govorili so g. Novak Franc, strokovni tajnik, g. Kerec Franc i g. dr. Bratina, sres. načelnik, ki je zborovanju prisostvoval kot zastopnik politične oblasti. Kot gosti so zborovanju prisostvovali tudi prč. g. Horvat Egidij, provizor iz V. Dolencev, ki je vse župljane od službe božje pripeljal s seboj na zborovanje v Šalovce, dalje g. Makari, domači učitelj in več drugih odličnih občanov. Zborovanje je zelo lepo uspelo in so se delavci razšli prav zadovoljni, kajti slišali so mnogo lepega in poučnega tako, da bo njih življenje v tujini to leto gotovo drugačno, kakor je bilo dozdaj.

V G. Petrovcih se je zborovanje vršilo v gostilni g. Pörš Janeza. Po službi božji je delavstvo pritisnilo od obeh cerkva toliko, da v vseh velikih prostorih ni bilo več mesta in se je vsled tega zborovanje moralo vršiti zunaj na dvorišču. Navzočih je bilo okrog 750 do 800 ljudi. To zborovanje je bilo eni izmed

največjih, kar se jih je dozda vršilo na Goričkem. Takoj v začetku se je opazilo, kako se ljudstvo petrovske fare zanima za delavsko vprašanje. Vsi zborovalci so z napeto pozornostjo poslušali in z velikim odobravanjem ter vzklikanjem spremljalo izvajanja vseh govornikov, ki so tu bili isti kakor v Šalovcih.

Kakor v Šalovcih tako v Petrovcih je bila ustanovljena podružnica ZPD in izvoljen odbor, ki bo vodil posle podružnice.

V sredo in četrtek, t. j. 25. in 26. jan. se je vršil tečaj ZPD za delavske voditelje in zaupnike. Tečaj se je vršil v Prosvetnem domu. Tečaja so se udeležili vsi zaupniki iz bližnjih Slovenskih gorik, Medjimurja in lendavskega okraja. Vseh udeležencev je bilo 117. Od teh je 99 položilo izpit z dobrim uspehom. Predavali so: g. ing. Ivo Zobec, ravn. gimnazije, g. Zika, profesor, g. dr. Pečan, šef Zdravstvenega doma, g. Škraban, kaplan, g. Kerec Franc, g. Novak, tajnik ZPD in pri zaključku g. dr. Bratina, sres. načelnik. Tečaj je nadvse pričakovanje lepo uspel. Računalo se je namreč samo na 45 udeležencev, a jih je bilo kar 117. Tečaj je bil zares lepo uspel.

Vmoro ženo, nato jo je pricvekao v škrinjo.

V vesi Podnilacij v Bosniji je oblast prišla na sled groznoj hudojbi. Bogati kmet Dojda Jozo, dovec s peterov decov, se je pred osmimi meseci oženo z mladov deklicov. Zakoncasta nemirno življenje živela i sta se večkrat med seboj spopraskala. Ne dugo potom pa je mlada žena vmrla, štero je tudi mož dao

pokopati. Oblast pa je po govoricaj ljudstva, da je prej ne vmrla naravno smrti, dala telo odkopati. Gđa so škrinjo odpri, se njim je nudo grozen prizor. Telo je bilo z velikimi cveki zabito v škrinjo i je melo vnogo ran. Taki je bilo jasno, da jo mož vmoro. Preiskava pa je še dognala, da je Dojda vmoro tudi svojo prvo ženo.

bi, mogli obstati, zato naj vam dragi Jezus dugo let da zdravje. Pozdravim tudi celo polansko faro z novim g. župnikom, svoje starše i sestrice.

Dominko Kata, a Cichey d' Or. V lüboj materi Mariji vas pozdravljam, g. urednik, i se vam zahvalim na rednom pošiljanji naših listov. Novine včas i v soboto dobim, v nedelo pa vsik-

dar. O kelkokrat se pri njih razveselim! Pri štenji Marijioga lista se večkrat razjočem, ar si mislim na svojo drago mamiko, ki so mi ga doma radi čteti. Cerkev mam blüzi, komaj 500 m od hiže, k božoj službi hodim. Pozdravljam celo Dol. Bistrico, posebno mojo lübo mamiko, ajteka, dedeka, sestro Ančiko, brate, dve sestri v Franciji.

Vcepleno trsje (stolne i vinske sorte) z korenjom oda TROJOK STANISLAV Lendavske gorice hšt. 416.

Pošta.

Čeh Bara, Sanghin. Sprejeli din 114. Na koj je višek? Fartek Franc, Kuzma 62. Sprejeli celoletno naročnino za 1. 1939. Kalendar poslali. Meričnjak Terezija, Chateau de la Chazine. Sprejeli din 68. Na koj je višek? Bežek Karol, Odranci. Pomotoma nesi dobivao Novin v Nemčijo. Zdaj boš dobivao pri širiteli Novine in Marijin list za tistih 30 din, ka je bilo za Nemčijo plačano. Javi se pri tistom širiteli, šteri ti je najbliže. Husar Fr., Velgast bei Stralsund. Dug na 1938 l. 10 din. Prosimo, da nam kak najhitrejš pošleš zaostalo naročnino. Horvat Jožef, Lanues par Ralampont. Dug na 1938 l. 6 din, prosimo, plačaj. Pozvek Jožef, ki je bio v Tržiču, si za Novine in Marijin list dužen 4 din. Prosimo pošli. Gjergjek Verona, Kovavevci. Mi vašemi v Nemčijo še izda pošilamo Novine. Javite nam, ali naj še naprej pošilamo. Na lansk leto je dužen 3 din. Gjörköš Štefan, a Gevigney. Dug na lani 9.59. Prosimo, da se nam plača. Grabar Ludvik, Voville. Dug za 1938 l. 18 din, prosimo plačaj. Gnit Jožef, Borejci. Falejših novin, kao se nase, nema Jugoslavija. To so veliki, pametni gospodje dognali. Magdič Štefan, Kosindo. Sprejeli smo 15 din letošnje naročnine, kalendar tudi plačan. Ček pa maš, da plačaš drugo polovico naročnine. Kelenc Marija, au Places. Po g. Camplini sprejeli 30 fr. za novoletno naročnino in 20 fr. za Dom sv. Franciška. Gostan Matija, Lipovci 120. Novine Gostan Tereziji so prišle iz Francije nazaj. Javite nam njeni novi naslov. Radoha Martina, domači, Odranci. Radoha Martina Novine so pišle iz Francije nazaj. Javite nam njegov novi naslov. Serce Matjaž, M. Sobota. 3 naročnike za Marijin list mate menje, kak ste meli, zato so vam 3 kalendarje ostali. Te odajte i nam peneze pošlite. Horvat Peter, Pečarovci 3. Sprejeli din 60; na koj je 30 din? Mr. Camplin, Paris.

Županek je plačao za zdavanski list Benčeca pri nas 21 din. Bokan Alojz, G. Lendava 49. Za Nemčijo je duga 6 din. Če list doma dobivate, ga vrnite nazaj. V Nemčijo ne pošilamo več. Perdigal A. Dokležovje. Prosimo odgovora, da li je prošnja za Kar Franca že šla na banovino i če je šla, kda je šla. Pred novim proračunom bo teško kaj veksiga dobiti. Zadravec Steve, Cleveland. Sprejeli 225 din. Flisar Anton, M. Sobota Stara ul. 18. Sprejeli 85 din. Na lani 50, na letos 35 D. Rošša Jožef G. Lendava. Račun ne dober. Vi ste za 55 Mar. listov računali 780 din, a to pa znaša 880 din, samo ešče ednok računajte. Tak je duga ešče 100 din. Iz Francije sprejeli naročnino od sledećih: Horvat Terezija 76 din, Gönč Marija 38 din, Skotsnik Kristina 68.40 din, Sobočan Ana 45.50 din, Trojok Katarina 152 din, polovica ide na misijone po naročili. Casar Vilma 72 din, Pančor Leopold 68.40 din, Osko anton 103.23 din, Fujs Alojz 67 din, Kavaš Martin 40.50 din, Horvat Gizela 41 din, Bagar Alojz 83.50, po žeti obračunali. Štefko Ivan 57.25 din, Benkič Jozefa 147.25 din, na koj višek? Lazar Štefan 108.50 din, na koj je višek? Hozjan Ana 147.25 din, na koj je višek? Vutek Rozika 31 din, s toga 22.50 din za 1938 l. 1, 8.50 din na novo. Jerič Mihal 73 din. Stoga 42 din na 1938 l. 31 din na novo. Bukovski. Prav lepa hvala za pozdrave i poslano. Prosimo i naprej.

Horvat Martin.

Mlinar Jožef.

Bilo je toploga februarskoga dneva. Topeo jüg je vlekeo od Razkriža. Goste megle so šle proti sevri. Sunce se je zdaj pa zdaj pokazalo vö od megeo. Múra je pred mesec dnevom zmrznola. Led je bio vse prek po Müri, tak, ka je lejko vsakiš šo prek nje. Mlinovje so pomali mleti. Mlinarje so sekali led okoli mlinov, da so se mlini pomali vrteli.

Tak je bilo tudi pri Jožefovom mlini. Jožef je gledao vö nad okno z svoje mlinске kučice, kak se je led odpüščao. Miso si je, kak de pa hüdo, da se led otopi. V svojih 60 letih je že dosta doživo na Müri. Bio je že tudi večkrat v smrtnoj nevarnosti. Najhüje je bilo, gda se je led oddüščao, te so se mliniski lanci strgali i mlin je šo dol po Müri. Te so pa mogli mlin vsikdar dolnositi, to je pa dosta dela bilo.

Bilo je že navečar. Jožef je küro v šporhati. Spravlao se je k večerji. Zeo si je ceker i pomali vö ž njega devao meso pa krüh. Notri je najšeo tudi „No-

vine“. Žena njemi je vsakiš večer prinesla večerjo, pa nekaj skuhe, ka si je Jožef zajtrk kühao sam. Te pa njemi je vsakiš tleden „Novine“ djala notri, ka je Jožef včasi čteo. Vüžgao je lampaš pa se navečerjao, te pa gledao „Novine“. Najprle je gledao, gde pišejo od izseljencov. Mlinar Jožef je meo tüdi hčer v Franciji. Svojo hčer Ančiko je rad meo. Jako krivo se njemi je vidlo, da je odhajala z domi. Meo je šče tüdi dva sina: Jožka, pa Martina. Jožko je bio pri soldakaj, Martin pa doma pomali vertivao.

Čteo je naprej, pa nikaj ne najšeo od svoje Anike. Kak je to, si je mislo, ka tak dugo nikaj ne piše. Domo je že nej pisala mesec dni, pa tüdi v „Novinaj“ je nikaj zdaj nej bilo. Anika je bila vrla dekla. Doma je rada pomagala materi, bila je vsikdar vesela i tüdi pobožna. 19 let je bila stara, gda je mogla zapüstiti svoj rojstni kraj i se podati v tujino. Kak žmetno se je poslavlala od öce, matere pa brata Martina, gda je odhajala.

Zmisliła se je šče na Jožeka, ki je bio deleč nindri v

Srbiji. Pisala je sprva pogostoma, peniz je tüdi precu poslala. Na, stariva sta bila zadovolniva. Samo že mesec dni nej bilo nikšega glasa od nje.

Bila je že noč. Veter je henjao i postalo je mrzlo. Jožef je čteo naprej glase i vsefele drugo. Da pa za en čas so njemi öči šle vküp, zadremao je. Mlin je klepetao svojo večno pesem, tak, ka je Jožefova žena tijan domo čüla. Bila je vesela, gda je čüla, ka se mlin vrti, kajti meo je Jožef vsikdar dosta mleti. Lüdje so ga hvallili, ka je vsakšemi pošteno napravao. Zdaj pa je samo ednok mlin začno henjavati. Jožef kak je dremao, je včasi gor skočo, ar je spoznao, ka je vse tiho gratalo. Šo je vö s kučice gledat k kolam i je opazo, ka se je led gor na kola napravao i to je oviralo, ka je mlin henjavao. Skočo je po sekirico i začno tuči led dol z gredla i lopat. Malo ga je popravo, začno se je mlin pomali znova gibati. Jožef je nasipao več kukarice v grad. Kamen je začno klepetati svojo večno pesem: tek, tek. Jožef je odišeo nazaj v svojo kučico i dremao naprej.

Vreme se je vüni spremeniło. Vodne je pihao jüg, proti večeri pa je malo henjao. Tak koli ponoči je pa pa začno malo vleči. Led v Müri se je odpüščao čiduže bole. Megle so šle proti sevri. Mesec je že proti zajtri gor prišeo, da pa so ga megle zdaj pa zdaj zakrivale.

Tam nindri gor je nekaj zašünilo. Led se je odpüsto i cele ploče so se genole. Mliniski lanci na Jožefovom mlini so se napnoli i črk, črk. Lanci so spokali i mlin se je stepeo. Jožef se je zbüdo, znao je včasi, ka se godi. Skočo je gor i bežao vö. Brvi so bile v eden kraj nagnjene i vse ledene. Jožef je bežao po brveh i se poškalao, spadno je. Pri bregi je nej bilo jako zmržnjeno i led se je pod Jožefom potro. Jožef je roke razprestro i se obdržao na površini. Zakričao je. Njegov sosed, mlinar Marko, je čüo krik. Čiravno je njegov mlin bio tüdi v nevarnosti, je bežao Jožefi na pomoč. Zeo je nekšo štango i jo dao Jožefi v roke. Jožef se je oprijeo štange. Marko ga je z velikim trüdom spravo na breg. Jožef je stao na bregi vse zmrž-

njeni. Voda je cupala ž njega, mrzlo njemi je bilo. Marko njemi je dao svoj kaput i njemi velo idi domo.

Led je henjao. Voda ga je nej mela moči več gnati dele. Mlinovje so ostali neprivezani. Denilo se je že, jüg je pihao še naprej. Na Razkriži je zvonilo zdravo Marijo. Marko se je prekrižao i molo svojo jütrašnje molitev. Miso si je na Jožefa: sirmak, da se samo nebi prehlado. Njeva sta bila velkiva prijatelja že od rane mladosti. Bila sta si vsikdar sosida na Müri i sta si pomagala pri vsakšem deli. Radiva sta se mela.

Jožef je prišeo domo i povedao ženi pa sini, ka se je zgödilo. Martin je šo po težake i so šli pa so mlin dol znosili, kajti na mleti je već nej misliti. Jožef je ostao v posteli već dni. Pozvali so doktora, te je pa samo kimao z glavov. Pravo je, ka je močno prehlajeni.

Bilo je za dva tjedna. Led na Müri je odišeo ščista. Mline so nazaj gor znosili. Odišeo je led na Müri, a odišeo je tüdi mlinar Jožef, odišeo je s te skužne doline v — večnost.